№ 199. Czwartek 1. Września 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem germont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Azya. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. dyrekcya finansów krajowych we Lwowie mianowała praktykanta urzędowego, *Justyna Hoszowskiego*, asystentem urzędowym V. klasy przy c. k. kasach.

Ofiary na potrzeby państwa.

W *obwodzie lwowskim.* Ofiarowali: P. Jan Łuczakowski, kancelista urzędu powiatowego w Gródku 2zł. w. a., miesięcznie zacząwszy od 1. czerwca 1859, gmina Grzybowice raz na zawsze 25zł., w *Janowie* PP. c. k urzędnicy: Andrzej Dobrzański, adjunkt powiatowy 12zł., Piotr Kadernoszka i Alfred Schneider, aktuaryusze powiatowi, i Jan Kowenieski, kancelista urzędu powiatowego po 6zł.. Julian Krauss. poborca podatków 12zł. a Wacław Odwarka, sługa urzędu 2zł. 52c. w. a. — wszyscy rocznie w ciągu wojny w miesięcznych ratach zacząwszy od 1. lipca 1859, imx. Józef Wiszniowski, administrator gr. k. parafii w Wielkopolu 17zł. 84c. w. a. z pensyi kongrualnej od 1. lipca po koniec października 1859, gminy: Borki janowskie 8zł. 41c., Borki dominikańskie 6zł. 9c., Domażyr 4zł. 16c., Jamelna 6zł. 62c.. Karaczynów 9zł. 41c., Łozina 6 zł. 96c.. Porzycze z Rottenhanem 21zł. 24c., Stawki 3zł. 13c., Stradcz-13zł. 5c., Suchowola 6zł. 98c., Wroców 16zł. 33c., Wereszyca 31zł. 3c., Zielow 2zł. 24c., Dąbrowica 16zł. $38\frac{1}{2}$c., Kurniki 13zł. $10\frac{1}{2}$c., Starzyska 13zł. 75c., Wielkopole 33zł. 65c., Malczyce 31zł. 45c.. Wiszenka 48zł. $59\frac{1}{2}$c., — wszystkie w procentach od swoich obligacyi długu państwa rocznie w ciągu wojny w półrocznych ratach zacząwszy od 1. lipca 1859. a gmina Lelechówka 7zł. w. a. gotówką.

W *obwodzie brzeżańskim.* Ofiarowali na czas wojny w ratach miesięcznych zacząwszy od 1. lipca 1859 PP. c. k. urzędnicy w Brzeżanach, a mianowicie: Felix Past, przełożony obwodu po 8zł.. Ferdynand Pluschk. komisarz obwodowy po 4zł., Tomasz Karchesy. komisarz obwodowy po 3zł.. Ludwik książę Poniński, komisarz obwodowy po 3zł.. Zygmunt Piwocki, konceptowy praktykant Namiestnictwa, Stanisław Sawicki, inspektor podatków i Paweł Ostrawski, podinspektor podatków po 2zł., Wiktor Zajączkowski, oficyał rachunkowy po 50c., Jan Düll, sekretarz obwodowy i Andrzej Kukurudza, elew budownictwa po 1zł. w. a.

W *obwodzie stanisławowskim.* Ofiarowali PP. Jan Fabricius, nadkomisarz finansowy 15zł. w 7 ratach miesięcznych zacząwszy od 1. lipca 1859, Wojciech Michnacki, komisarz finansowy 5zł. 25c. w gotówce, a ludzie XI. galicyjskiej straży finansowej sekcyi stanisławowskiej odstąpili na potrzeby państwa kwotę 87zł. 36c. w. a., przypadającą im na słomę i pranie bielizny za czas od 1go października 1858 do końca maja 1859.

W *obwodzie złoczowskim.* P. Wojciech Trampler. c. k. adjunkt sądu obwodowego w Złoczowie ofiarował na czas wojny miesięcznie po 2zł. 25c. w. a. do potrącenia od swojej pensyi.

Sprawy krajowe.

(Ogłoszenie względem examinów w Dublanach. — Sprostowanie. - Odwołanie sądów doraźnych. — Uwolnienie zabranych okrętów. — Stan zdrowia.)

Examina półroczne w szkole rolniczej Dublańskiej w I. klasie z geometryi, chemii, teoryi rolnictwa, botaniki i praktyki rolniczej; w II. klasie: z administracyi, chowu bydła, teoryi i praktyki rolniczej, rachunkowości, mechaniki i chemii; w III. klasie: z administracyi, budownictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, teoryi i praktyki rolniczej, z chemii i weterynaryi, będą się odbywać w dniach 5., 7., 9., 10.. 12., 14. i 15. września b. r. przed południem z każdym uczniem zosobna, w obecności delegatów tutejszego Towarzystwa gospodarskiego. Dnia zaś 15. września odbędzie się popis ogólny. Na te examina wolny jest wstęp dla publiczności.

Z komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galic.

We Lwowie, dnia 29. sierpnia 1859.

Wiédeń, 29. sierpnia. *Gazeta wiédeńska* zawiera następujące oświadczenie:

„W jednym z swych artykułów wstępnych z dnia 24. b. m. donosi dziennik *Times*, że na posiedzeniu zgromadzenia narodowego w Florencyi odczytano pismo Wiel. księcia toskańskiego."

Jesteśmy upoważnieni upewnić najdobitniej, że ani powyższe ani żadne inne w ogóle pismo J. M. Wiel. księcia Ferdynanda do zgromadzenia narodowego nie istnieje wcale.

— Z rozporządzenia naczelnej komendy armii ustać ma znowu w mocy obowiązującej rozkaz wydany przez komendę trzeciej armii z dnia 25. czerwca r. b. względem ogłoszenia sądu doraźnego na tych cywilnych i wojskowych. którzyby dopuścili się zbrodni podmawiania c. k. żołnierzy do zbiegostwa, — a to we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem tylko Dalmacyi i Krainy. prowincyi weneckiej i wybrzeży.

— *Gazz. di Venezia* podaje następujące obwieszczenie weneckiej izby handlowej i przemysłowej z 15. b. m.:

„Właśnie otrzymała izba od c. k. centralnej władzy morskiej kopię raportu jeneralnego konzula holenderskiego w Paryżu z doniesieniem, że rada zdobyczy morskich zawiesiła wszelki dalszy sąd co do zajętych okrętów austryackich, że puszczono na wolność majtków, i że nieobsadzone jeszcze okręta zwróci rząd francuski, co jednakże nastąpi tylko na mocy osobnej stypulacyi traktatu pokoju, który zawarty będzie między obydwoma mocarstwami. Izba podaje to doniesienie do wiadomości powszechnej z dodatkiem. że każdy. kogo to obchodzi. może przejrzeć odnośne akta w biórze izby."

Meran, 21. sierpnia. Od kilkunastu dni widać już na targu słodkie wczesne winogrona, właściwie zaś do kuracyi używane grona dojrzewają dopiero w połowie września. Zgubna choroba takzwana *siduim* dotknęła srożej niż w zeszłym roku nasze winnice, oszczędziła jednak znaczne obszary i zawsze pozostanie więcej zdrowych winogron do kuracyi, niż okaże się potrzeba. Zdaje się tylko, że postąpią cokolwiek w cenach. Nieznośne upały ustały nareszcie ostatniemi dniami, i mamy już łagodne powietrze jesienne. Stan zdrowia jest w ogóle jak najlepszy, a należy to do wymysłów próżnych jeśli nie złośliwych, że z sąsiedztwa szpitali wojskowych wybuchły choroby zaraźliwe. Najprzód nie ma w całej okolicy szpitalu wojskowego, ranni lub chorzy żołnierze mieszczą się tylko po domach prywatnych tak u nas jakoteż w gminach pobliskich, a ogólna ich liczba wynosi po dziś dzień najwięcej sto. A powtóre nie widać ani pomiędzy żołnierzami ani też pomiędzy mieszkańcami samymi najmniejszych symptomatów jakichkolwiek chorób zaraźliwych. przeciwnie stan zdrowia ludności jest w tej chwili tak pomyślny jak mało kiedy.

Ameryka.

(Manifest senatora Douglas.)

Nowy Jork, 11. sierpnia. Senator Douglas, najznakomitszy z kandydatów, których partya demokratyczna ma przedstawić na przyszły wybór prezydenta, ogłosił w piśmie do pułkownika Peyton pewien rodzaj politycznego manifestu, w którym się wyraża względem dwóch najgłówniejszych pod tę porę kwestyach politycznych, to jest: o prawach obywateli naturalizowanych amerykańskich i o żądaniu państw południowych zniesienia karnych ustaw przeciw sprowadzaniu niewolników z Afryki. W pierwszym względzie nie uznaje żadnej różnicy w opiece, jaką są winne Stany zjednoczone swym rodowitym i naturalizowanym obywatelom. Ani konstytucya nie uznaje takiej różnicy, ani też wynika ona z natury rzeczy; bo jeżeli kto może wywędrować z rodzinnego kraju i złożyć Stanom zjednoczonym przysięgę poddaństwa, a jednak miałby być winien swemu rodzinnemu państwu niejakie zobowiązania, tedy znajdowałby się w nienaturalnem położeniu. izby winien był dwom różnym państwom posłuszeństwo poddaństwa, niemogąc rościć sobie prawa do żadnego z tych dwóch państw opieki. Co do otworzenia na nowo przywozu niewolników, pokłada Douglas główną wagę na tem, że przy układaniu konstytucyi zgodzono się na kompromis pod względem handlu niewolnikami. Południowa Karolina i Georgia żądały, ażeby nie ustawał. Wirginia, Pensylwania. Nowy Jersey i Nowy Jork domagały się zniesienia; Nowa Anglia zachowywała się neutralnie; południowa Karolina i Georgia utrzymały w końcu handel niewolnikami aż po rok 1808, w domniemaniu, że odtąd będzie zakazany. A więc kompromis ten jest tak uświęcony, jak sama konstytucya. i musi jak ona niezmieniony pozostać.

Anglia.

(Przyrząd nurkowy.)

Londyn, 26. sierpnia. W przytomności lordów admiralicyi przedsiębrano dnia 24. sierpnia r. b. doświadczenia z ulepszonym przyrządem nurkowym Heinkego, który już nie przy jednej sposobności okazał się wielce przydatny. Za pomocą tego przyrządu może nurek wypłynąć na powierzchnię, gdyby z powodu zepsucia się szkieł tak zwanych hełmowych zagrażać mu miało jakie niebezpieczeństwo. W takim razie potrzebuje tylko pocisnąć klapę u rury sprowadzającej powietrze. Cała maszynerya jest bardzo pojedyńcza, i może być zastosowana z łatwością do używanych teraz powszechnie przyrządów nurkowych.

Francya.

(Rozciągłość amnestyi. — Marynarskie doniesienia. — Deportowani algierscy. — Posłowie do Chin. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 26. sierpnia. *Constitutionnel* zawiera artykuł „polecony" o amnestyi, w którym wyliczono dokładnie wszystkie odnoszące się w tej mierze wypadki. Dekretem więc z 16. sierpnia zniesiono zupełnie: 1) wyroki polityczne wydane przez sądy zwyczajne za czyny osobiste, tudzież wyroki sądów wojennych za powstanie czerwcowe 1848; dalej wyroki wysokiego trybunału sprawiedliwości w Versailles za popełniony zamach dnia 19. czerwca 1849, wyroki za powstanie grudniowe roku 1851, i wyroki w moc ustawy z 27. lutego 1858. 2) Środki bezpieczeństwa, a mianowicie deportacye do Kajenny i Algieryi, chwilowe wydalenie z Francyi, ograniczenie miejsc pobytu i obserwacye policyjne, którym poddano tych, którzy mieli udział w powstaniu grudniowem z roku 1851; dalej wydalenie z kraju byłych członków zgromadzenia prawodawczego w moc dekretu z 8go grudnia 1851 o członkach towarzystw tajnych, a w końcu przytrzymanie w Algierze zawyrokowane w moc ustawy z 27. lutego 1858.

Eskadra francuska składa się z dwóch oddziałów, które potąd stały razem w Tulonie. Jeden z tych oddziałów odpłynąć ma teraz do Brestu, drugi zostanie w Tulonie. Łodzie kanonierskie pierwszej i drugiej klasy odpływają do Cherbourga. Z początkiem przyszłego miesiąca (września) staną już wszystkie te okręta w miejscu przeznaczonem. Dla uzbrojenia wybrzeży francuskich stykających się z morzem atlantyckiem i z Kanałem sporządzają teraz 3 do 400 dział gwintowanych i donośnych. Warownie w Havre od morza mają być znacznie wzmocnione.

— Ogłoszenie amnestyi powitano w Algierze z wielką radością. *Algerie Nouvelle* zawiera artykuł podpisany przez jednego z deportowanych politycznych, i gdzie przychodzi między innemi: „Precz z tymi, którzy w sercu żywią jeszcze gniew bezowocny, a to bez żadnego względu na to, jaka ich barwa polityczna jeszcze wczoraj być mogła." Z przytrzymanych w Algierze część większa tam osiądzie, gdyż bardzo wielu przyzwyczaiło się już do tamtejszego sposobu życia, a inni albo znaleźli przyzwoite utrzymanie dla siebie, lub nawet dorobili się znacznego majątku.

Z Marsylii donoszą z 25go sierpnia: „Według otrzymanych wiadomości z Hongkongu z 4go lipca udali się pełnomocnicy Francyi, Anglii i Stanów zjednoczonych dnia 15go czerwca w podróż z Szanghaj do zatoki morskiej w Peczeli."

Inna depesza z Marsylii donosi, że eskadra, która odwozi posłów do Pejho, składa się z dziewiętnastu okrętów. Zamierzano w razie potrzeby wymusić wstęp do ujścia rzeki. W Turo spodziewano się wysłanników mających układać się o pokój.

O postępie kultury w Algieryi donoszą z Algieru z dnia 18go sierpnia, że Arabowie w powiacie Szerszel uszlachetnili tego roku znowu 2000 dzikich drzew oliwnych, i że Algierya wkrótce już może w dostarczeniu oliwy sprostać Prowancyi.

Włochy.

(Kwatery żołnierzy francuskich. — Wiadomości bieżące. — Obowiązki rady państwa w Papieskiem.)

Dyrekcya policyi w **Medyolanie** wydała następujące obwieszczenie:

„Pokazało się, że pomimo ogłoszonych już z wyższego rozkazu upomnień nie przestają mieszkańcy Medyolanu i innych miejsc przyjmować żołnierzów armii francuskiej w gościnę do domów prywatnych; zatem wzywa się obywateli miejskich i osoby prywatne, ażeby zaniechali tego nadużycia, gdyż podobna gościnność mogłaby tylko zaszkodzić żołnierzom, narażając ich na niebezpieczeństwo, że mogliby jako dezertery podpaść wyrokowi sądów wojennych."

— *Gazeta wiedeńska* pisze: „Pomiędzy wszystkiemi organami zagranicznej prasy najmniej można podejrzywać dziennik *Nord*, że okazuje się stronniczym dla Austryi, a pomiędzy korespondentami tego dziennika nikt tak zawzięcie nie odpychał od siebie wszelki cień podobnego podejrzenia jak korespondent turyński. A przecież napotykamy w jego liście z 21go umieszczonym w dzienniku *Nord* z d. 25go b. m. następujący ciekawy ustęp:

Zagajając izby zażąda rząd na nowo nieograniczonego pełnomocnictwa, ale jedynie co do ustawy jak skojarzyć z państwem nowo uzyskane prowincye. Lombardya posiada wiele wybornych zakładów, nietylko więc że pozostaną zachowane, ale rozszerzą je także na całe królestwo. System przyswajania sobie wzajemnych dobrych urządzeń usunie wszelkie drażliwości, a skojarzenie prze-prowadzi się pomyślnie bez wstrząśnień i wszelkich środków dorywczych."

Podczas kiedy większa część dzienników turyńskich nalega na rząd, aby uwzględniając życzenia zgromadzeń narodowych w Florencyi i Modenie, obsadził księstwa, upewnia *Independance Belge*, że rząd francuski wysłał notę do Turynu, domagając się, by wszystkie nieodwołane jeszcze z Parmy, Modeny i Bononii oddziały karabinierów sardyńskich niezwłocznie powróciły do kraju.

Gazzete Piemontese opisuje sposób, w jaki d. 16go b. m. na jeziorze Garda nastąpiło objęcie pięciu parowych łodzi kanonierskich, które Cesarz Napoleon przeznaczył w upominku Królowi sardyńskiemu.

Oprócz *Armonii*, *Kuryera Alp* i *Cattolico* zawiesił rząd także dziennik *Independant d' Aosta*.

Rzym, 12. sierpnia. Kardynał Antonelli piastuje teraz już tylko posadę prezydenta rady ministrów i sekretarza stanu, a uwolniony jest od obowiązków prezydenta rady państwa, które poruczono kardynałowi Camillo di Pietro. Obowiązki przypadające radzie państwa są następujące: rozpoznaje projekta i rozporządzenia, tudzież reformy wniesione w sprawach administracyi wewnętrznej tak przez radę ministeryalną, jak i przez szczególnych ministrów. Rada państwa nie może jednak proponować od siebie żadnych projektów. Oprócz tego przysługa jej rozstrzygnięcie w spornych wypadkach administracyjnych, a członkowie rady tej dzielą się w tym względzie na trzy komisye: najprzód na komisyę dla spraw spornych, powtóre dla apelacyi, a po trzecie dla rewizyi. Prezydentem komisyi ostatniej musi być zawsze prezydent rady państwa. Członków rady państwa mianuje J. Ś. Papież. Rada państwa składa się z prezydenta, z wiceprezydenta, z dziesięciu radźców zwyczajnych, z których dziewięciu jest świeckich, i z jednego radzcy nadzwyczajnego.

— *Giornale di Roma* zawiera obwieszczenie komendanta placu, że odtąd tylko na osobne i na słusznych powodach oparte prośby udzielać się będą pozwolenia opuszczać Rzym w nocy, gdyż dotychczasowa wolność nastręczała pole licznym nadużyciom.

Niemce.

(Dalsza demobilizacya. — Wypadki dzienne.)

Berlin, 25. sierpnia. Po większem już ustaleniu się stosunków europejskich wydano dnia 17go b. m. nowe rozporządzenie względem dalszej demobilizacyi armii. Postanowiono jednak przytem, by przygotowanie wojenne trwało jeszcze i nadal. Według tego rozporządzenia postawione być mają na stopie pokoju sztaby komend jeneralnych, komend dywizyjnych i brygad łącznie ze sztabami dywizyi jezdnych.

Z **Berlina** donosi korespondent gazety wiedeńskiej: Gabinet petersburski nie przestaje dokładać wszelkich starań, by przywieść do skutku ile możności jak najściślejsze spółdziałanie Prus z Rosyą w bieżących kwestyach europejskich. Równocześnie stara się także Anglia, jak świadczą rozmaite dowody, skłonić tutejszy gabinet do solidarnego popierania zamiarów polityki angielskiej. Mianowicie zależy wielce nad tem lordowi John Russell, który stara się wszelkiemi siłami przywieść do skutku kongres europejski, ażeby Prusy w razie wspólnego regulowania stosunków włoskich popierały jego sympatyę dla rewolucyi włoskiej. Tu jednakże panuje w ogóle stałe przekonanie, że Anglia żywi płonną nadzieję, jeżeli w podobnym zamiarze liczy na jakakolwiek pomoc gabinetu pruskiego.

Rosya.

(Manewry gwardyi cesarskiej. — Przedaż różnych zakładów korony ch. — Kategorye obligacyi skarbowych.)

Petersburg, 18. sierpnia. *Nord* opisuje manewry armii rosyjskiej i mówi między innemi: Manewry gwardyi cesarskiej zaczęły się dnia 13. b. m. w okolicy Petersburga, i skończą się dnia 20go. Dnia 22. sierpnia odbędzie J. M. Cesarz w Carskiem Siole przegląd wszystkich wojsk, a dnia 24. opuści miasto stołeczne dla zlustrowenia wojsk zebranych w Twerze, w Moskwie i w okolicy. Podróż nie będzie trwać dłużej nad 10. lub 12 dni. Drugą podróż odbędzie J. M. Cesarz dnia 20. września, w którym to dniu przypada pełnoletność W. księcia następcy. Potem uda się J. M. Cesarz do Moskwy, a dnia 27. do Charkowa. W Czugujewie odbędzie przegląd stojącego tam korpusu jazdy, a następnie odjedzie do Kijowa i Warszawy. Wieści o zamierzonej przez J. M. Cesarza podróży za granicę są całkiem bezzasadne.

— Jeśli można wierzyć pogłoskom, rozsiewanym ponownie z wielką dobitnością, nastąpi niebawem zamierzona od dawna sprzedaż wszystkich zakładów koronnych, jakie istnieją jeszcze po dzień dzisiejszy, aby dawać popęd przemysłowi lub wyzyskiwać dla skarbu jakąś gałęź industryi. Jedną z pierwszych reform, zapowiadanych przy wstąpieniu na tron Alexandra II, miało być zniesienie zasady, według której pociągał rząd zyski z wzorowych zakładów przemysłowych, utrzymywanych na rachunek cesarski. Zasada ta sięga początkiem swym aż do Piotra W., a Rosya zawdzięczała jej niezaprzeczenie silny i zbawienny popęd do industryi. Wszakże nie podlega wątpliwości, że dadzą się w tym względzie podnieść i zarzuty przeciwne, a Cesarz Alexander będąc jeszcze W. księciem uznał ich słuszność. Chciał też niezwłocznie sprzedać wszystkie tym podobne zakłady, ale powstały liczne trudności, bo minister skarbu stawał w obronie dochodów państwa i wnosił, by takie tylko

wyprzedawać fabryki. które nie przysparzają żadnego zysku, owszem pociągają jeszcze straty za sobą. Trudno jednak, aby na nie znalazł sie kupiec. Przewlekła sie zatem cała ta sprawa, ale zdaje sie. że rząd wytrwa w pierwotnym zamiarze i pozostawi sie w posiadaniu takich jedynie fabryk, których wyroby idą na potrzeby państwa jak naprzykład fabryki karabinów i prochu, lubo i te znajduja się w Anglii w rekach prywatnych.

W tym duchu przynajmniej wyraża sie *Ekonomiczeskoj Ukazatel*. pismo zwyczajnie bardzo dobrze informowane w podobnych sprawach. Fabryki koronne znajdują sie w całej Rosyi, a nadzór nad nimi dzierzy osobny departament w ministeryum finansów. Zamierzona reforma miałaby rzeczywiście wielkie znaczenie, acz prawda, że zagroziła by exystencyi wielu ludzi. którzy dotąd żyją bez troski i trudu. Nowy nabywca fabryki nie zechciałby zapewne przyjmować w naddatku kupna i wszystkich dawniejszych rządowych oficyalistów. i postarałby sie zapewne o nowych ludzi. Zachodziłaby zatem kwestya co począć z oddalonymi urzednikami, których i tak jest już bez liku w Rosyi. Czy sprzedaż zakładów nastąpi wszystkich razem czy po jednemu nie mówi nic *Ekonomiczeski Ukazatel*.

— Do dziennika *B. H.* piszą z Petersburga pod d. 20. b. m.: „Na mocy nowego ważnego ukazu cesarskiego rozpadają sie pod względem stopy procentowej na cztery kategorye kapitały, który skarb państwa umieszcza w towarzystwach kredytowych. Do pierwszej kategoryi należą kapitały składane w obligacyach z bieżącemi procentami po cztery od sta: do drugiej kapitały co jak sumy prywatne niosą trzy procenta, dalej do trzeciej kapitały po półtora procentu od sta, a do czwartej wreście kapitały bezprocentowe. Ważnym dla publiczności jest pierwszy punkt, bo zapewniając płynny ciągle procent po 4 od sta przy obligacyach. poprze subskrybcye na te papiery. Rząd wkładając w nich swoje własne kapitały chce tym sposobem podnieść tylko powszechne zaufanie, bo dotychczas postępowała subskrybcya bardzo leniwo i nie wielkie rokowała nadzieje.

Księstwa Naddunajskie.

(Wybory w Serbii. — Regulacya rzek. — Reformy w Serbii.)

Belgrad, 22. sierpnia. Deputatów belgradzkich do Skupczyny wybierano wczoraj. jak donosi *Pesther Lloyd* na dziedzińcu policyi. Urzednicy policyi nie znajdowali się wcale przy wyborach. i nikt przeto nie może się uskarzać, że władza wpływała na jego postanowienie. Zebrała się piąta część wyborców, w ogóle 414. i zamknięto wybory o godzinie 3 po południu.

— Nowy metropolita Serbii. Michał. powrócił wczoraj po południu z swej objazdżki eparchialnej do Belgradu.

— Chociaż punkta dzierzawy Majdanpeku. regulacyi Morawy i żeglugi parowej u serbskiego wybrzeża Dunaju i Sawy zostały już ułożone między rządem i reprezentantami francuskiego towarzystwa akcyonaryuszów. nie chce przecież rząd zawierać stanowczego traktatu. dopokąd Skupczyna niepotwierdzi warunków dzierzawy. Zatem nie mogą też inżynierowie francuscy rozpoczynać swoich prac przed otrzymaniem sankcyi Skupczyny.

— O reformach. jakie proponować ma przyszła Skupczyna piszą *Temesw. Ztg.*, że zapewne dażyć będzie do tego. by §§. 6 do 15 łącznie wykreślono z ustawy grudniowej z roku 1838 i by senat całkiem zniesiono. Liczbę senatorów ustanowiono na 17, z których każdy pobiera po 2000 talarów rocznie, a zatem zaoszczędzonoby 68.000 zł. Oszczędność ta jest znacznie większa, niż płaca sekretarzów państwa, kancelistów, praktykantów i t. d. Zdaje się jednak. że nieskończy się jeszcze na tej reformie. i zamyślają poddać pod rozpoznanie wszystkie hatyszeryfy wydane od roku 1829 łącznie do 1859.

Grecya.

(Wybory.)

Ateny, 20go sierpnia. Dzienniki tutejsze rozpisały się o „wolności wyborów“. a rząd ogłosił teraz swój program dodając, że wolność wyborów utrzymana być ma zgodnie z ustawa zasadniczą państwa, lecz za przykładem innych państw europejskich przyjęty będzie przytem system polecania także i kandydatów rządowych.

Turcya.

(Słabość Sułtana.)

Journal de Constantinople z 20go b. m. donosząc o zasłabnieciu Sułtana dodał zaraz. że nastąpiło już polepszenie. Podług korespondencyi dziennika *Osserv. Triest.* z Konstantynopola miała być słabość Sułtana podług oświadczenia jednego z lekarzy cesarskich doktora Durando, dość niebezpieczna; przez cały dzień 19. b. m. trapiła Sułtana wielka ospałość. ale nazajutrz polepszyło mu sie znacznie.

Azya.

(Wypadki kochinchinskie.)

Syngapore, 2go lipca. Względem wypadków w Kochinchinie piszą ztąd do *Courrier du Dimanche* jak następuje: „Wielkie. dla hiszpańsko-francuskiego wpływu wypadki wydarzyły się w Kochinchinie. Cesarz Tu-Duk wyprawił przed kilkoma tygodniami najlepsze wojsko swojej armii, aby wypędzić z kraju Francuzów. Dowódzca tej armii, sławny w swym kraju z waleczności i strategii jenerał przysiągł swemu władcy, że za kilka godzin zmusi barbarzyńców do ucieczki i zatopi ich okręta w głębi morskiej, z której je zły duch wywołał. Na nieszczęście stało się właśnie przeciwnie: wojska anamickie poszły w rosypke. a zawstydzony jenerał odebrał sobie życie. Tymczasem wyprawiono mandaryna pierwszej klasy do Rejho w Tonkinie, ażeby zaciągał żołnierzy, ale się mu nie powiodło: wszędzie napotykał największy wstręt służyć pod choręgwiami Cesarza Tu-Duk. Cesarski komisarz widział się przeto zmuszony powrócić do Hue. Złożono go z urzędu i skonfiskowano jego własny i jego familii majątek. Ale surowość ta nie polepszyła położenia. Opuszczony od niejakiej części swojej gwardyi. nie mogąc liczyć na Tonkinów i Kambodżów, pogardzony u Cesarza Chin. bez środków transportowych dla ludzi i materyału, ujrzał sie chciwy krwi Tu-Duk zmuszonym ofiarować pokój naczelnikom hiszpańsko-francuskiej wyprawy. Rozeszła się pogłoska. że z radością przyjęto propozycye Cesarza, czyli że przyzwolą na pokój, jeżeli w swych państwach będzie tolerować religię chrześciańską i zwróci Francyi małe terytoryum. które jej darował Cesarz Ghya-long. Z niecierpliwością oczekuję dalszych wiadomości pisze korespondent *Gaz. pruskiej* w nadziei. że będę mógł zaprzeczyć tym pogłoskom. które zdają się być aż nadto prawdziwe.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 31. sierpnia. Na targ przedwczorajszy przypędzono 134 sztuk bydła rzeźnego. mianowicie: z Dawidowa 2 stada po 14 i 8 sztuk. z Zimnowody 11. z Rozdołu 5 stad po 18. 20. 13. 10 sztuk, z Szczczerca 8 a Wojniłowa 22 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 115 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła. mogącego ważyć 290 ℔ mięsa i 26 ℔ łoju, 49 zł.; sztuka zaś. która szacowano na 400 ℔ miesa i 46 ℔ łoju. kosztowała 80 zł. W przecięciu wypada za sztuke ważącą 324 ℔ mięsa i 33 ℔ łoju. cena 58 zł. $55^1/_2$ c.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec. 17. sierpnia. Na dzisiejszym targu było 191 wołów z kraju i z Galicyi. a z tych niesprzedano 41 dla braku kupca. Ceny niezmieniły się od zeszłego tygodnia i cetnar mięsa wypadał na 19 zł. 70 c. w. a. Płacono ze najlepszą parę wołów wagi 880 ℔ mięsa i 120 ℔ łoju 200 zł.; za najpośledniejszą wagi 540 ℔ mięsa i 40 ℔ łoju 110 zł.; cena przeciętna z 99 sprzedaży wypadła na 150 zł. 85 c. waluty austr. za 720 ℔ miesa i 70 ℔ łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

Hotel rosyjski: PP. Hohendorf Eust., z Baru. — Hr. Dzieduszycki Alex., z Izydorówki — Hr. Komorowski Karol, z Przemyśla. — Hr. Drohojewski Józef, z Balicy.

Hotel europejski: Jekicz J., Arboth Lud. i Geyr Winc., c. k. kapitanowie, z Tarnopola. — Zawadzki Nik., z Bełzca. — Jarzębkowski St., z Poznania. — Chojecki Zyg., z Chorostkowa. — Morawski Rom., z Płotyczy. — Pierzchała Ig., z Brzeżan. — Syczewski St. i Dworski Alex., adw. kraj., z Przemyśla. — Baroni Józ., c. k. podporucz., z Słowity.

Hotel Langa: Otto Fr., c. k. kap., z Sącza. — Lubich Krz., c. k. radca leśn., z Pragi. — Prassak Fr., c. k. kom. wojs., z Wiednia.

Hotel angielski: Lampel Jan, c. k. radca sąd., z Przemyśla. — Janicki Wiktor, z Mościsk.

Hotel Kuhna: Skrzetuski Kaz., z Nesowa.

Do domu zajezdnego nr $181^3/_4$: Obmiński Henr., z Zawadki.

Zajazd podolski nr. $509^2/_4$: Hr. Strachwitz K., c. k. porucz., z Brzeżan.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. sierpnia.

PP. Ujejski Br., do Lubszy. — Wilczyński Wal., do Kijowa. — Zgaździński Konst., do Ulicka. — Trzeciak Dyon., do Taurowa. — Papara Szczęsny, do Potoka. — Petrowicz Ks., do Wełostkowa. — Hr. Miączyński Maciej, do Tyśmienicy. — Hr. Dzieduszycki Alex., do Izydorówki. — Hr. Dunin Borkowski Alex., do Winniczek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	326.20	+ 13.8°	82.7	południowy	sł.	pogoda
2. god. po poł.	325.64	+ 23.8°	52.6	połud.-zach.	„	pochmurno
10 god wiecz.	325.26	+ 16.8°	73.8	południowy	„	pogoda

Cyrk Will. Carré.

Dziś wielkie przedstawienie.

Kurs lwowski.

Dnia 30 sierpnia		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	45	5	51
Dukat cesarski	„ „	5	51	5	57
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	40	9	55
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	82	1	87
Talar pruski	„ „	1	74	1	78
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	65	82	65
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	72	99	73	84
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	77	95	79	—

Dnia 31 sierpnia.

		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	82	—
" przedał " " 100 po		—	—
" dawał " " 100		—	—
" żądał " " 100		82	50
Wartość kuponu od 100 złr.		—	70

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 31 sierpnia

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 78.85 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 74.—; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. — —. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 898 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 212 30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty — —; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—.; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. — —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiace: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 100.50. Berlin za 100 talarów —.— Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 117.35. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich — —. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 54, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 29. sierpnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	70.—	70 25
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	79 40	79 50
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 "	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	74.30	74 40
dtto. " 4½% za 100 zł.	65.75	66.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	295.—	300.—
" 1839 " 100 "	117 50	118.—
" 1854 " 100 "	109.—	109 25
Renty Como po 42 lir. austr.	14.75	15.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	93.—	94.—
Węgier	73.—	73.50
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	72.—	72.50
Galicyi	73 25	73 75
Bukowiny	71.—	71.50
Siedmiogrodu	71.50	72 50
innych krajów koronnych	82.—	92.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	903.—	904.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	213 50	213.60
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	554.—	556.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1829 —	1831
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	261.—	261 20
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	142 50	143.—
Polud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	140 50	141.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	120.—	121.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	479.—	481.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 " "	260.—	262.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98 —	98 50
	10 " " 5% " 100 "	94.—	95.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	87.—	87.50
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99 50	100 —
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	83.75	84 —

Losy.

		pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę		96.—	96 50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.		102 50	103 —
Esterhazego	40 zł. m. k.	83.—	84 —
Salma	40 " "	40.—	40.50
Palfiego	40 " "	38.—	38 50
Clarego	40 " "	36.50	37
St. Genois	40 " "	35.75	36 25
Windischgrätza	20 " "	24 50	25.—
Waldsteina	20 " "	25.50	26 —
Keglevicha	10 " "	14 50	15.—

Na 3 miesiace.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	100.25	100 50
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	100.50	100 80
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	88.50	88 50
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	117 25	117 25
Paryż, za 100 franków 3%	46 60	46 65

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	54 cen.	5 zł.	55 c.
Korona	16 "	10 "	16 "	13 "
Napoleondor	9 "	40 "	9 "	42 "
Rosyjski imperyał	9 "	58 "	9 "	60 "

KRONIKA.

Ofiary przesłane patryotycznemu towarzystwu w Wiedniu.

Z obwodu złoczowskiego. Ofiarowali w Złoczowie WW.: Celestyna Zawadzka, właścicielka dóbr 25 zł. 25 c., Jan Kielanowski właściciel dóbr 5 zł., J. M właściciel dóbr 5 zł., Bolesław Augustynowicz właściciel dóbr 3 zł, Adam Świderski dzierzawca dóbr 1 zł. 5 c., Dzierzkowski właściciel dóbr 1 zł., imx. Jarzębicki przełożony konwentu OO. Dominikanów 10 zł., imx. Święcicki r. k. pleban i dziekan 10 zł., xx. plebani: Dabrowski rz. k. 5 zł. 25 c, Lewicki gr. k. 50 c., Drozdowski gr. k. 40 c., gmina Wicyn 10 zł., Wasyli Mudry właściciel gruntu 5 zł., Sieńkowski wójt 2 zł., Fryderyk Röhli wójt 2 zł, Łękawski właściciel domu 2 zł., Podlewski właściciel dóbr 1 zł., Berman Bursztyn i Salamon Halberthal kupcy 7 zł, Marek Kornhaber, poczmistrz 10 zł., kupcy: Wolf Schwager 5 zł., Ozyasz Schwadron 4 zł, Mojżesz Schwadron 5 zł., Jakub Fürst 3 zł., Zallel Hammer 2 zł., Samuel Auerbach 2 zł., Ozyasz Zuckerkandel 2 zł., Finkler 2 zł., Salamon Freundlich 2 zł., Mendel Friedmann 2 zł. 10 c., Jakób Links 1 zł., Sacher Henig 1 zł., Isacher Auerbach 1 zł., Chaje Horowitz 1 zł, Icyk Schwadron 1 zł., Hersch Pundyk 1 zł, Czarnodolski wójt 1 zł., Berl Rachainer oberzysta 1 zł., Süssman Buxbaum propinator 1 zł., Juda Funkenstein przełożony gminy izraelickiej 3 zł., Berman Landau kupiec 1 zł., Josel Grosskopf oberzysta 1 zł., kupcy: Berman Auerbach i Wolf Margulies po 1 zł., Herz Perlmutter przełożony kahału żydowskiego 2 zł., kupcy: Józef From, Samuel Stern, Abraham Amper i Mendel Gottermann po 1 zł., Chaim Barth oberzysta 1 zł., Łazarz Operer właściciel domu 1 zł., Inchel Rechen 2 zł., mieszkańcy izraeliccy w Złoczowie ze składki 21 zł. 6 c., pp. c. k. urzędnicy: Wincenty Fontana przełożony powiatu 5 zł., Jerzy Kaudelka adjunkt powiatowy 2 zł., Floryan Mühln, aktuaryusz powiatowy 2 zł. 14 c., Hipolit Lewicki konceptowy praktykant Namiestnictwa 1 zł 5 c., Franciszek Niżankowski kancelista urzędu powiatowego 1 zł. 5 c., Wincenty Haindrich kancelista urzęd. pow. 10 c., Antoni Petter dyurnista 1 zł. 5 c., Wilhelm Hasenöhrl inspektor katastralny 3 zł., Ludwik Dellesch i Józef Pokalski komisarze katastralni po 2 zł, Józef Adamiczka i Piotr Kasparek komisarze do szacowania lasów po 2 zł., J. M. Koblenz adjunkt 2 zł., Franciszek Essenek, Ignacy Maltar, Kazimirz Menciszewski i Józef Petraszek adjunkci po 1 zł, Gerzabek dyrektor powiatu budowli gościńców 5 zł., w Łopatynie: Alexander Heller przełożony powiatu 2 zł. 50 c., Walenty Czajkowski adjunkt powiatowy 2 zł. 25 c., Michał Korczyński aktuaryusz powiatowy 1 zł., Piotr Mamnoross poborca podatków 17 zł. 75 c., Jan Gzadecki kontrolor 1 zł. 31 c., Michał Sieklucki kancelista 75 c., Gabryel Semenowicz kancelista 75 c, w Załóżcach: imx Baczyński gr. k pleban i wicedziekan po 2 zł. w. a. kwartalnie na czas wojny.

(Najdawniejszy dokument czeski.) Według doniesienia dziennika „Lumjr" otrzymało muzeum czeskie pargaminowy dokument w języku czeskim z 2. o czerwca 1378, a zatem dawniejszy o lat 16 od dokumentu znajdującego się w archiwum wittyngowskiem, i uchodzącego potąd za najdawniejszy pomnik pisemny języka czeskiego Dokument wspomniony wystawiony jest przez sąd ławniczy fabrykantów sukna w Reichenau.

(Szczegóły statystyczne w Anglii.) Ogłoszona przez jeneralną registraturę księga błękitna zawiera dokładne ile być mogło podanie u orodzinach, ślubach małżeńskich i o wypadkach śmierci w Anglii w ciągu roku 1857 z dodaniem ciekawych zestawień i uwag. W roku pomienionym urodziło się 1,401.080 dzieci, było 318.194 ślubów i 419.815 wypadków śmierci. Ludność Anglii wynosiła według obliczenia około połowy tegoż roku 19.304.897 osób. Zaraz po wojnie krymskiej wzmogło się znowu wychodźtwo, a z połączonych królestw wyszło 212 875 osób, między tem 86.348 Anglików. Z tych udało się 9192 do angielskiej Ameryki północnej, 39.375 do kolonii australskich i do nowej Zelandyi, i 37.333 do Stanów zjednoczonych. Na 100.000 więc osób zawarło 1648 związek małżeński, 2175 umarło, a urodziło się 3435. Według obrządku kościoła anglikańskiego zawarto 131.031 ślubów małżeńskich, a według rozmaitych innych wyznań 28.066. Katolickich ślubów było mniej tego roku, lecz natomiast było więcej między dysydentami i innemi sektami. Między tam zaliczono 67 ślubów między kwakrami i 311 żydowskich. Okazuje się zresztą, że liczba małżeństw zawisła każdego roku od ceny zboża. Czem tańsza pszenica, tem więcej też i małżeństw, mianowicie w średnich i niższych klasach, i odwrotnie. Zrobiono też spostrzeżenie, że najwięcej ślubów małżeńskich między małoletnemi było tam, gdzie i oświata była najmniejsza, a zatem w Anglii w powiatach fabrycznych, gdzie dziedzicom najłatwiej o zarobek, którzy też z tego powodu wcześnie przestają chodzić do szkół. Skutek ztąd taki, że rodzice małoletni nieumieją dobrze pielęgnować swych dzieci, i między któremi panuje też największa śmiertelność.

Główny Redaktor *M. Szczepanowicz Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*